



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnium Generalium Et Provincialium Collectio Regia

Ab anno CCCXIV. ad annum CCCXLVI.

Parisiis, 1644

Addentes sancti patres de fonte, fluuio, & aqua, locuti sunt ad
philosophum per episcopum Leontium. Capvt XXII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15072

ANNO
CHRISTI
345.

ἐκπεποιτισί καὶ ὁμοιωμένοις· καὶ ὁμο-
λογῶν τὰ πάντα ἀληθῆ ἔσθαι, ἔβέλβαια.
ποδο γὰρ πνεύμα ἔστι, ὅπερ ὁ ἱεροφάν-
της εἶπε Παῦλος· τὸ μυστήριον τὸ ἀπο-
κεκρυμμένον ἀπὸ τῶν αἰώνων, καὶ
ἀπὸ τῶν ἁγγέλων, ὃ νῦν ἀπεκαλύφθη, κα-
θὼς εἶρηται τοῖς ἁγίοις ἀποστόλοις
καὶ προφήταις, καὶ ὑμῖν ἐν πνεύματι,
αἳ εἶ ὄντα ἔσονται, καὶ ἡμεῖς ἐν τῷ
θεῷ καὶ πατρὶ ὁμολογῶντες ἕνα
θεόν, ἔν τῷ πνεύματι αὐτοῦ τὸ ἅγιον.

Γροδέντες οἱ ἅγιοι πατέρες εἶπον πρὸς
τὸν φιλόσοφον πρὸς πηγῆς, καὶ πο-
ταμοῦ, καὶ ὕδατος, διὰ τῆς ἐπι-
σκοποῦ Λεοντίου.

ΚΕΦΑΛ. κβ'.

ΚΑΚΕΙΝΟ ὃ νοτιόν ὦ φίλε λοι-
πὸν τῆς ἀληθείας φιλόσοφε. πηγὴν
νοήσωμεν ἡμεῖς ποταμὸν ὕδατος·
πᾶς γὰρ ποταμὸς, ὡς οἶδα, πηγὴν ἔχει
ἡμεῖς ἔσθαι πρὸς ἕνα ποταμὸν ὕδατος.
ἀλλ' ἕως καλεῖται ποταμὸν πηγὴν,
ἢ τὴν πηγὴν καλεῖται, καὶ ὁ ποτα-
μὸς ποταμὸς· καὶ ἀμφότερα ἐν ὕδατι.
ἐπὶ δὲ πρὸς ἐξέλοι δρῦσαι ἐν τῷ πο-
ταμῷ ἢ τῆς πηγῆς ὕδατος, μεταβάλ-
λει τὴν πρὸς ἕνα ἕνα ἐκ τῶν ἀ-
πέλας, ποταμὸς ἀντλήσων, καὶ φέρε-
ται τὴν πηγὴν, ἢ τὸν ποταμὸν, ἀλλ' ὕ-
δατος καὶ μία μὲν ἡ φύσις, τρία δὲ πρὸς
σωπὶ λεκτέα, πηγὴ, ποταμὸς, ὕδατος.
ἀλλὰ καὶ ἡ τρία γραφὴ τῶν ταφῶν
δείκνυται. οὐ γὰρ ἀλλότρια ταῦτα ἡ-
μεῖς σοὶ φησόμεθα, γνήσιον λοιπὸν τέ-
κνον τῆς χάριτος· εἰ καὶ ὡς ἐν ὑποδεί-
γμασι, καὶ τύποις, καὶ εἰκόσι τῆς ἀλη-
θείας τὸ λόγον εἰσηγησάμεθα. λέγει
οὖν πρὸς τὸν υἱὸν ἢ τῆς γραφῆς κλίνω,
Concil. Tom. 2.

exposita & definita sunt : & con-
fiteor illa esse vera atque firma,
hoc esse credens, quod sacrorum
scriptor Paulus dixit: *Mysterium Coloss. 1.*
absconditum a seculis & genera-
tionibus, quod nunc reuelatum est,
ut asserit, sanctis eius apostolis &
prophetis, & vobis in Spiritu san-
cto, semper scilicet existentem,
& simul subsistentem, ac perma-
nentem cum Deo & Patre Fili-
um eius, & Spiritum eiusdem
sanctum.

Addentes sancti patres de fonte,
fluuiio, & aqua, locuti sunt
ad philosophum per episco-
pum Leontium.

CAPVT XXII.

ILLVD etiam, amice philoso-
phe, quod superest huius ve-
ritatis, considerandum est. Fon-
tem cogitemus, qui fluuium a-
quæ generat : omnis enim flu-
uius, ut nosti, fontem habet ge-
nitorem: inde procedit aqua flu-
uius. Sed nemo fluuium appel-
lat fontem, neque fontem flu-
uium : sed fons, fons appellatur,
& fluuius fluuius, & utrumque
aqua vna. Quando autem vult
quispiam e fonte vel fluuiio a-
quam haurire, mutat nomencla-
turam : non enim dicit : Vade,
progrediens haurias & feras mi-
hi fontem aut fluuiū, sed aquam.
& vna quidem natura, tres au-
tem personæ dicendæ sunt, fons,
fluuius, & aqua. Sed & diuina
scriptura eadem asserens demon-
strat. Neque enim ab eadem alic-
na nos tibi loquimur, o legitime
in posterum gratiæ fili, quamuis
in similitudinibus, typis & ima-
ginibus sermonē veritatis enar-
ramus. Ait igitur de Filio diuina
G g g

ANNO
CHRISTI
345.

Iſa. 66.

ſcriptura: *Inclino in eos quaſi fluvius pacis egrediens* : videlicet ex vero vitæ fonte, Patris diuinitate, vt ipſe Dominus in euangelio clamat: *Ego a Patre exiui, & venio.* & quod ipſe apertiffime dixit: *Ego & Pater vnum ſumus.*

Ioan. 8.

& illud: *Ego in Patre, & Pater in me.* & quod Spiritum ſanctum ex ipſo fideles omnes accipimus, qui eiufdē ſubſtantię eſt cuius & Pater & Filius, procedēs a Patre, proprius vero Filii, vt ſuperius oſtendimus. Quod autē ab ipſo nobis effundatur, clariffime in euangeliiſ docuit ipſe Dominus,

Ioan. 10.

dicens: *Si quis ſitit, veniat ad me, & bibat: qui credit in me, vt ſcriptura teſtatur, flumina de ventre eius fluent aqua viua.* Quibus euangeliffa diuinitus inſpiratus, dictum interpretās, ſubinfert: *Hoc autē dixit de Spiritu, quem accepturi erant credentes in eum.* & propheta Dauid de hoc vtique fonte vitæ, ſancta trinitate, vide quid clamat: *Apud te eſt fons vitæ, & in lumine tuo videbimus lumen* : fontem vitæ Deum & Patrem appellās, ad Filium vero loquēs: ſiquidem Pater eſt in Filio, & Filius in Patre: lumen autē ipſum Filiū nominat, in quo lumine teſtatur videndum eſſe lumen, Spiritum ſanctum: In lumine, inquit, tuo videbimus lumen. Fons enim vitæ ac luminis vere eſt Pater: lumen etiam eſt Filius ex Patre lumine: lumen etiam eſt Spiritus ſanctus ex eodem lumine. Siquidem, vt nobis ſæpe dicendum eſt, vna eſt diuinitas Patris & Filii & Spiritus ſancti, vt ipſe clamat per ver-

Ioan. 7.

Pſal. 35.

Φησιν, ἐπὶ αὐτῶν ὡς ποταμὸς εἰρῆνης· ἐκ πορβύομβρος δηλονότι ἐκ τῆ ἀληθείας πηγῆς τῆς ζωῆς, τῆς ἑ πατρὸς θεότητος, κατὰ φημι αὐτὸς ὁ κύριος ἐν βλατῆ- λίοις βοᾷ· ἐγὼ ἐκ τῆ πατρὸς ἐξήλ- θον, & ἦκα. κατέκινον ἡ ὄψῃ ἐφῆ λυ- κότατα· ἐγὼ & ὁ πατὴρ ἐν ἐμοί. & τὸ ἐγὼ ἐν τῷ πατρί, & ὁ πατὴρ ἐν ἐμοί. & τὸ πνεῦμα ἡ τὸ ἅγιον ὅτι ἐξ αὐτῆ λαμβανόμεν ἅπαντες ὁ πῶς, τῆς αὐτῆς ὄν οὐσίας, ἧς ὁ πατὴρ καὶ ἡὸς, ἐκ πορβύομβρ μὲν ἐκ τῆ πα- τρὸς, ἴδιον ἡ ὄν τῆ ἡὸς, κατὰ τῆ ἀνω- τέρω ἀπεδείξαμεν. ὅτι ἡ ἐξ αὐτῆ ἡμῖν ἀναβλύζον ὄσι, σαφέςτατα ἐν βλατῆλίοις ἐδίδαξεν αὐτὸς ὁ κύριος· εἰπὼν· ἐὰν πῆς διψᾷ, ἐρχέσθω πρὸς με, καὶ πνέτω· ὁ πῶσιων εἰς ἐμέ, κατὰ τῆς εἰπεν ἡ γραφῆ, ποταμοὶ ἐκ τῆ κοιτίας αὐτῆ ῥέουσι ἐν ὕδατι ζωῆς. οἷς ὁ βλατῆλιος θεὸς ἐμπνέου- σις, τὸ ῥῆθῆν ἐρμηνεύων, ὅτι φέρει λέγων· τὸ ἡ ἐλεγε πρὸς τὸ πνεῦμα· οὐ ἡμελλον λαμβανέιν ὁ πῶσι- οντες εἰς αὐτόν. & ὁ πῶσιότης ἡ Δα- υιδ ὄρα ἡ πρὸς τῆς πηγῆς τῆς ὄντως ζωῆς τῆς ἀγίας τελεῖται βοᾷ· ὅτι παρὰ σοὶ πηγῆ ζωῆς, ἐν τῷ φωτί σου ὁ λόμθα φῶς· πηγῆ ζωῆς ἡ θεὸν & πατέρα καλῶν, πρὸς ἡὸν ἡ λέγων, ἐπεὶ τῆ ὁ πατὴρ ἐν τῷ ἡὸς, & ὁ ἡὸς ἐν τῷ πατρί· φῶς ἡ ἡὸν ἡ ἀναβλύζει, ἐν ὅ φωτὶ λέγει ὄψῃ φῶς, τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον. ἐν τῷ φωτί σου, φησιν, ὁ λόμθα φῶς· πηγῆ ἡ ὄντως τῆς ζωῆς καὶ φωτὸς ὁ πα- τὴρ· φῶς & ὁ ἡὸς, ἐκ φωτὸς τῆ πα- τρὸς φῶς καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐξ αὐτῆ τῆ φωτὸς. ἐπεὶ τῆ, ὡς πολλὰκις ἡμῖν λευτέον, μία θεότης τῆ πατρὸς καὶ τῆ ἡὸς & τῆ ἀγίας πνεύματῆ, κατὰ αὐτὸς βοᾷ διὰ τῆ πῶσι- οντι-

ANNO
CHRISTI
325.

κῶν λόγων· ἐγὼ εἰμι θεός, ἐκ ἑστίν ἄλ-
λος· καὶ ἐγὼ θεός πρῶτος, καὶ ἐγὼ μὲν
παῦτα, καὶ εἰς αἰῶνα ἐγὼ εἰμι. Ἐ-
πάλιν· ἐγὼ εἰμι, καὶ ἐκ ἡλλοίωμαι, καὶ
εἰς αἰῶνα ἐγὼ εἰμι· καὶ τὰ ἐξῆς. καὶ
καὶ τὰ πρῶτα ποδὶ χθόνος, διὰ καὶ
ἵδωμαι ἐπιναλαβεῖν τὰς ῥήσεις, εἰ καὶ
μὴ πάσας διὰ τὸ πλῆθος, ἀλλ' οὐκ τὰς
σαφετέρας, πρὸς τὸ βεβαγοτέραν ἢ
σύσασιν ἔχον τὰ εἰρημένα. τὰ οὐκ ἔν-
σώματος Ιερεμίου τῷ Θεοφίτου πα-
ρατήσομεν· ὁ κατακυβιάσας, Φησὶ,
πῶ γὰρ εἰς αἰῶνα χρόνον, ἐπέπλη-
σεν αὐτῶν κτήων τετραπόδων. ὁ ἀ-
ποπέλων τὸ φῶς, καὶ πορεύεται, ἐκά-
λεσεν αὐτὸ, καὶ ἐσώηκουσεν αὐτὰ τρὸς
μῶ· ἃ δὲ ἀστέρες ἐλαμψαν ἐν ταῖς
φυλακαῖς αὐτῶν, καὶ ἠύφρανησαν·
ἐκάλεσεν αὐτοὺς, καὶ εἶπεν· παρήσημεν.
ἐλαμψαν μετ' ἡφροσύνης τῶ ποιή-
σαντι αὐτοὺς. ὅτι ὁ θεὸς ἡμῶν, οὐ λο-
γιζήσεται ἕτερος πρὸς αὐτὸν· καὶ τὰ
ἐξῆς. διὰ καὶ οὐκ, ὡς θεοφιλέστατε
φιλόσοφε, ἵπνησται ὡς τοῦ
καὶ αἰαπίδης καὶ ἡραφῆς πῶ διανοῖαν.
ἐδέξε γὰρ, κατὰ καὶ αὐτὸς σωμαλόγη-
σας, ὅτι πρὸς τὸ ἕος τῶν παρῶν πρῶτος
μὲν τῶν γὰρ, Φησὶν, ὅτι πῶς γῆς
ἠφθον, καὶ τοῖς ἀνθρώποις σωμανεστρά-
φη. εἰ οὐκ ἐπὶ πῶ ἀσέβῃ μοχθηρίαν
Αρείου, ἀλλ' ἡς οὐσία κλησὶ ὅτι τῶ
ἕος, καὶ μετὰ γῆς τῶ πατρὸς θεός·
λέγει δὲ πρὸς αὐτὸν ἡ ἡραφῆ· ὅτι ὁ
θεὸς ἡμῶν, οὐ λογισθήσεται ἕτερος πρὸς
αὐτὸν· οὐ θεὸς ὁ πατὴρ καὶ πῶ Αρείου
ἀσέβειαν, ἐπεὶ πρὸς λέγει πρὸς τὸ ἕος,
οὐ λογισθήσεται ἕτερος πρὸς αὐτὸν. καὶ
ἐλέγησάν οἱ ἀσέβεις Ἀρφομανῆται σὺ
τῶ πῶ βλασφημίας αὐτῶν ἀνέντη,
πρὸς τὸ πρὸς ἕος ἀρήσεως, αὐτὸν πατέρα
ἐκβαλόντες τὸ θεοῦ καὶ ἀθεοῦ

Concil. Tom. 2.

ba prophetica : Ego sum Deus, & non est alius : & ego primus, & ego postea, & in seculum ego sum. & rursus : Ego sum, & non mu-
tor, & in seculum ego sum. & quæ sequuntur. Et iuxta prius demon-
strata necessarium arbitror dicta repetere, quamvis non omnia propter multitudinem, sed clariora, ut firmiorem habeant consistentiam quæ dicta sunt. Quæ igitur erant ex ore Ieremiæ prophetae proponemus : Qui pre-
paravit, inquit, terram in aeternum tempus, & implevit eam iumentis quadrupedibus. Qui mittit lumen, & vadit : vocavit illud, & obediuit timore : stella splenduerunt in custodiis suis, & exultaverunt : vocatae sunt, & dixerunt : Adsumus : splenduerunt cum exultatione factori suo. Hic Deus noster, non reputabitur alius aduersus eum. & quæ sequuntur. Necessarium igitur, o Deo dilectissime philoso-
phe, huc animum aduertere, & scripturæ sensum aperire. Ostendit enim, ut tu ipse pariter confessus es, de Filio hæc dicta esse. Post hæc enim, inquit, in terra vi-
sus est, & inter homines conuersatus est. Si ergo iuxta impiam Arii prauitatem, alia quidem est Filii substantia creata, ut sit Deus Patre posterior : ait autem de ipso scriptura : Hic Deus noster, & non reputabitur alius aduersus eum : sequetur ex impietate Arii Patrem Deum non esse, siquidem ait de Filio : Et non reputabitur alius aduersus eum. & conuincuntur impii Ariomanitæ cū suæ blasphemiae auctore, præter Filii negationem ipsum Patrem a diuinitate depellere, & athei

Ita 41.
& 45.

Malact. 3.

Baruch 3.

Ibid.

Ggg ij

1. Ioan. 2.

prorfus deprehenduntur veritatis aduerfarii. *Qui enim Filium non habet, vt in catholicis ait, nec Patrem habet.* Fides autem catholica vnam deitatem nouit & colit, Patris & Filii & Spiritus fancti: aduerfus quam non æftimabitur alia. Porro mysterium hoc fanctæ atque adorandæ & confubstantialis trinitatis, omnem intellectum atque sermonem superat, & prorfus comprehendendi non potest, fed sola fide percipi.

Philosophus.

CAPVT XXIII.

DIVINA reuera & lucis plena sunt, quæ a Spiritu fancto per vos fuerunt explicata. Oro autem vos (amo enim sacros doctrinæ vestræ sermones) spondete mihi pias & religiosas aures vestras, & de his docete quæ adhuc inquiri, vt plenissimam a Deo pro salute mea remunerationem accipiatis.

Responsio sanctorum patrum ad philosophum per eundem Leontium episcopum.

Dic quod vis, cupimus enim te plenissime scire de omnibus, maxime cum iam te illustrante Spiritu fancto, facile possis doctorum demonstrationem percipere.

Gratiarum actio philosophi, & interrogatio de diuina incarnatione.

Gratia sacro vestro capiti. Dicite autem mihi, o sanctissimi, quomodo sit intelligendū Deum Verbum Dei filium in terra visum esse, & inter homines con-

παντελώς ἐβέλοκονται οἱ τῆς ἀληθείας πολέμοι. ὁ γὰρ ὁ υἱὸν μὴ ἔχων, κατὰ φησιν εὐκατολικάις, οὐδέ ὁ πατῆρα ἔχει. ἡ δὲ καθολικὴ πίστις μίαν θεοτητα οἶδε, καὶ πάντῳ προσβῆει, ἔπαυτος, ἔ ἔ ἡσὸς, καὶ ἔ ἀγίου πνεύματος παρ' αὐτῶ οὐ λογιθήσεται ἕτερον. τὸ δὲ μυστηριον τῆτο τῆς ἀγίας καὶ ἀσσοκωνητῆς καὶ ὁμοιοσίου τελεάδος, ἀσσοκωνητῆς καὶ αἰέκφρασον ἔ πάντῃ ἀκατάληπτον ὑπαρχει, πίστι μόνῃ νοεῖσθαι δυναμδρον.

Ο Φιλόσοφος.

ΚΕΦΑΛ. κγ'.

ΘΕΙΑ ὡς ἀληθῶς καὶ φωτὸς ἐμπλεια, τὰ παρὰ τῆ ἀγίου πνεύματος δι' ὑμῶν ἐκφωνηθέντα. δεομαι δὲ ὑμῶν, ἐρασιμίων μοι ὄντων τῆ ἱερατῆ διδασκαλίας ὑμῶν λόγων, ὑποσχετέ μοι τὰς βιαγαῖς ὑμῶν ἀκοαῖς, καὶ πρὸς ἀ ἐπρωτῶ διδάξατε, ἵνα πληρεσάτω λήψατε παρὰ τῆ θεοδ' ὑπὲρ τῆς ἐμῆς σωτηρίας ἀμοιβῆς.

Απόκρισις τῶν ἀγίων πατέρων πρὸς τὸν Φιλόσοφον διὰ τῆ ἀμῆς Λεοντίου ἐπισκόπου.

Εἰπέ ὁ βούλει, ἐπιθυμητὸν γὰρ ἡμῶν πληροφορησάι σε ἐν πᾶσιν, βιωμῶς δυναμένου σου νῦν μάλιστ' ἀχεατὰς ἀποδείξεις τῆ ῥήσεων, ἐλλαμφθέντος σου ὑπὸ ἔ ἀγίου πνεύματος.

Εὐχαριστία τῆ Φιλοσόφου, καὶ ἐπερώτησις παρὰ τῆ τῆ κωελου ἐνδυθεσπῆσεως.

Χάεις ὑμῶν τῆ ἱερατῆ κεφαλῆ. φηπέ δὲ μοι ὡ ἱερότατοι, πῶς νοητέον τὸ θεὸν λόγον, ὅ τῆ θεοδ' ὑόν, ἐπὶ τῆς γῆς ὡφθαι, καὶ τοῖς ἀνθρώποις σω-

ANNO
CXXXII
34